

Sparbarometer

Tredje kvartalet 2005

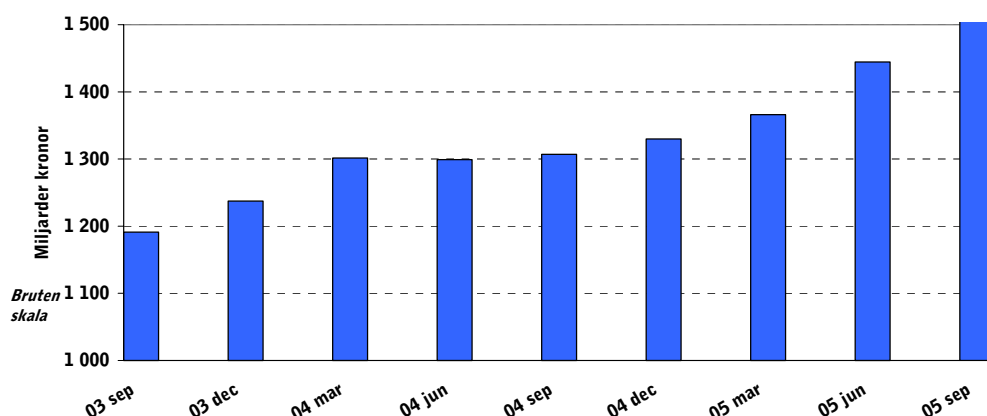
Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Den ger dock ingen fullständig bild av förmögenhetssituationen, eftersom statistiken bara avspeglar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Det innebär att hushållens investeringar i bostäder och i andra reala tillgångar inte finns med. I en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning måste givetvis även de reala tillgångarnas värde beaktas.

Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom cirka en månad efter kvartalsskifte. Eftersom materialet baserar sig på korttidsstatistik kan det ske revideringar när årsstatistiken blir tillgänglig.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Hushållens finansiella nettoförmögenhet - tillgångar minus skulder – har ökat fyra kvartal i följd, efter att ha stått stilla under tre kvartal dessförinnan. Till stor del förklaras utvecklingen av aktiepriserna; efter en nedgång under våren – sommaren 2004, vände börsen uppåt och detta har i huvudsak fortsatt sedan dess. Under årets tre första kvartal steg aktiekuserna på Stockholmsbörsen med drygt 20 procent. Det stigande värdet på hushållens aktieinnehav har på så sätt lett till att hushållens finansiella nettoförmögenhet ökat.

**Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2003 kv. 3 - 2005 kv. 3**

I absoluta tal ökade hushållens nettoförmögenhet med drygt 210 miljarder kr under årets tre första kvartal, motsvarande nästan 16 procent.

Också hushållens skulder har ökat under året – plus 126 Mdr sedan årskiftet, eller med 8 procent. Jämför man kvartal 3 år 2004 respektive år 2005 är ökningen 11 procent.

Men eftersom värdet av tillgångarna växt snabbare än värdet av skulderna har detta resulterat i att skuldkvoten, dvs de finansiella skulderna i förhållande till den finansiella förmögenheten, sjunkit något under året. Skuldkvoten har dock legat ganska stabilt kring 70 procent de senaste tre åren. Dessförinnan ökade skuldkvoten successivt, från en mycket låg nivå (cirka 45 procent) år 1999 då börsvärdena stod på topp.

Hushållens ställning*

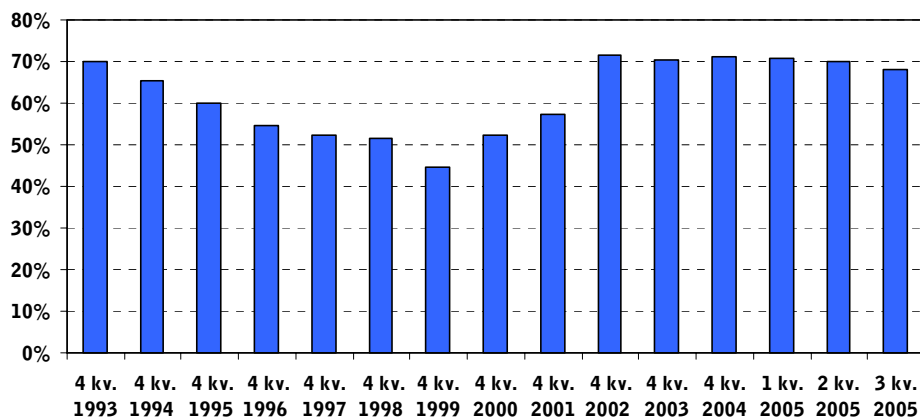
Miljarder kronor	03 sep	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep	04 dec	05 mar	05 jun	05 sep
Finansiella tillgångar	1 992	2 059	2 124	2 150	2 176	2 231	2 282	2 393	2 522
Inkl. kollektiva försäkringar**	2 603	2 689	2 769	2 811	2 850	2 921	2 986	3 116	3 257
Skulder	1 412	1 451	1 467	1 512	1 544	1 591	1 620	1 671	1 717
Finansiell nettoförmögenhet	580	608	657	639	632	640	663	722	805
Inkl. kollektiva försäkringar	1 191	1 237	1 302	1 299	1 307	1 330	1 366	1 445	1 540
Skuldkvot***	70,9%	70,5%	69,1%	70,3%	71,0%	71,3%	71,0%	69,8%	68,1%
Inkl. kollektiva försäkringar	54,2%	54,0%	53,0%	53,8%	54,2%	54,5%	54,2%	53,6%	52,7%

*) Exklusive hushållens intresseorganisationer.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

Hushållens finansiella skuldkvot (exkl. kollektiva försäkringar)

I tabellen nedan redovisas tillgångar och skulder i relation till hushållens disponibla inkomster, dvs. inkomst efter skatter och bidrag. Under de senaste fyra åren har förmögenheten successivt ökat i förhållande till disponibelinkomsterna. Denna utveckling har fortsatt även i år. Men det är fortfarande en bit kvar till de höga nivåer som rådde vid millennieskiftet, då börsen stod som högst. Nettoeffekten av skuld- och förmögenhetstillväxten innebar under 2004 en marginell uppgång i nettoförmögenheten relativt disponibelinkomsterna, genom att tillgångssidan växte något snabbare än skuldsidan. Denna tendens har förstärkts under 2005.

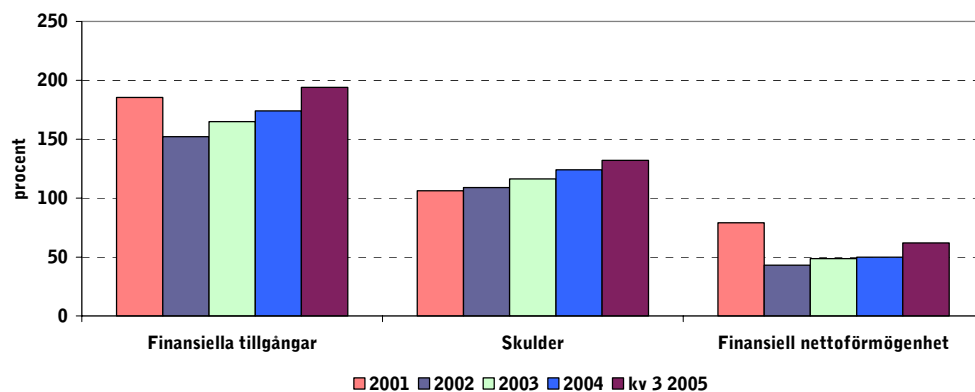
Hushållens finansiella nyckeltal

Miljarder kronor	2000	2001	2002	2003	2004	kv 3 2005
Hushållens disponibla inkomster	1060	1155	1214	1248	1282	1300 *
Finansiella tillgångar	2139	2142	1847	2059	2231	2522
i procent av disponibla inkomster	202	185	152	165	174	194
Inkl. kollektiva försäkringar **	2693	2754	2407	2689	2921	3257
i procent av disponibla inkomster	254	239	198	215	228	251
Skulder	1123	1228	1324	1451	1591	1717
i procent av disponibla inkomster	106	106	109	116	124	132
Finansiell nettoförmögenhet	1016	914	523	608	640	805
i procent av disponibla inkomster	96	79	43	49	50	62
Inkl. kollektiva försäkringar **	1570	1527	1083	1237	1330	1540
i procent av disponibla inkomster	148	132	89	99	104	118

*) Den disponibla inkomsten för år 2005 bygger på Konjunkturinstitutets prognoser

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster

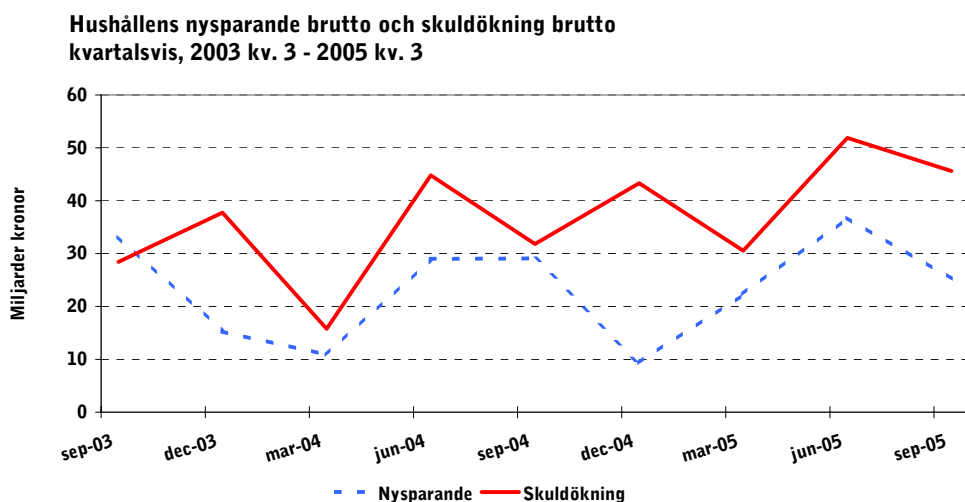
Hushållens nysparande och skuldökning

Hushållens nysparande och skuldökning

Nysparande under perioden

Miljarder kronor	2003		2004				2005		
	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Nysparande, brutto	33,2	15,3	10,8	29,0	29,1	9,3	22,4	36,8	25,2
Inkl. kollektiva försäkringar*	46,1	29,4	26,2	44,7	43,7	23,8	36,1	56,6	35,5
Skuldökning, brutto	28,4	37,7	15,8	44,8	31,8	43,3	30,5	51,9	45,6
Nysparande, netto	4,8	-22,5	-5,0	-15,8	-2,7	-34,0	-8,2	-15,1	-20,4
Inkl. kollektiva försäkringar	17,7	-8,4	10,4	-0,1	11,9	-19,5	5,6	4,7	-10,1

*) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Nyupplåningen var klart högre än nysparandet under 2004. Detta mönster har fortsatt under 2005 - nysparandet netto har varit negativt samtliga kvartal sedan tredje kvartalet 2003. Som framgår av diagrammet är kvartalsvisa variationerna genomgående ganska stora – bägge kurvorna byter ofta riktning varje kvartal. Utvecklingen under enskilda kvartal ska därför tolkas med viss försiktighet.

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden

	2003		2004				2005		
	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt*	9,5	12,0	13,6	13,1	9,7	11,7	1,4	7,7	1,5
Aktier	-3,4	5,2	1,0	-2,6	-1,5	-3,7	-1,9	-6,5	0,0 ****
Fonder	7,2	7,7	6,0	5,0	4,6	5,6	2,7	1,7	5,4
Därav svenska fondandelar	3,1	3,0	3,1	2,8	0,6	0,5	2,2	0,3	3,4
Därav utländska fondandelar	4,1	4,7	2,9	2,2	4,0	5,1	0,5	1,4	2,1
Bankinlåning**	19,1	-20,0	7,1	13,0	17,8	-21,1	23,3	22,8	18,4
Obligationer	1,2	5,7	-4,0	-0,4	-1,6	13,9	-1,4	6,5	0,6
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	0,1	5,0	-4,6	1,8	0,1	3,0	-2,1	4,0	-0,6
Övriga finansiella tillgångar***	-0,6	-0,4	-8,2	-1,0	0,0	0,0	0,4	0,5	0,0
Totalt	33,2	15,3	10,8	29,0	29,1	9,3	22,4	36,8	25,2

*) Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare haft bolagsnivån som bas till att nu utgå från försäkringsgren.

**) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

***) Kundlikvidfordringar

****) Nysparandet i aktier finns inte tillgängligt under den senaste perioden.

Beträffande nysparandets fördelning mellan olika sparformer kan ett betydligt lägre tillskott till det individuella försäkringssparandet noteras för de tre första kvartalen 2005 jämfört med motsvarande period 2004¹. En förklaring är att arvs- och gåvoskatten avskaffats, vilket inneburit omplacering till andra sparformer. En återhämtning av i nysparandet i fonder kan noteras under tredje kvartalet. Banksparandet har legat på en högre nivå under samtliga kvartal i år jämfört med förra året.

¹ Det skedde vissa revideringar avseende främst försäkringssparandet i samband med att de årliga finansiella rapporterna publicerades i november 2004. Försäkringssparandet har reviderades från 1:a kvartalet 1996 och framåt, både vad gäller ställning och transaktioner. Fördelningen mellan individuell och kollektiv försäkring har gjorts på en mer detaljerad nivå än tidigare och det har medfört att en större del av försäkringssparandet klassificerats som kollektivt sparande. Eftersom återbärings-/konsolideringsfonden i den kollektiva försäkringen inte räknas med (då det är oklart om den ska hänföras till hushålls- eller till företagssektorn) kom också det totala försäkringssparandet att revideras ned.

Hushållens finansiella portfölj

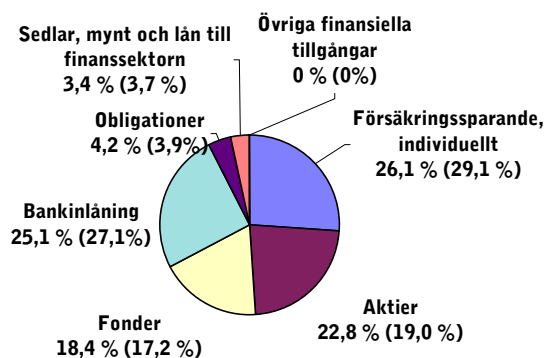
Ställning samt andelar

	2001	2002	2003	2004	2005					
Miljarder kronor	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Försäkringssparande, individuellt	639	576	597	610	624	633	645	646	654	657
procent	30	31	29	29	29	29,1	28,9	28,3	27,3	26,1
Aktier	418	286	367	412	413	413	446	461	500	576
procent	20	15	18	19	19	19,0	20,0	20,2	20,9	22,8
<i>Därav svenska aktier</i>	352	241	313	354	354	356	391	403	436	510
<i>procent av aktier</i>	84	84	85	86	86	86	88	87	87	89
<i>Därav utländska aktier</i>	66	45	54	58	59	57	56	59	64	66
<i>procent av aktier</i>	16	16	15	14	14	14	12	13	13	11
Fonder	413	284	349	373	375	374	390	404	434	464
procent	19	15	17	18	17	17,2	17,5	17,7	18,2	18,4
<i>Därav svenska fonder</i>	355	231	276	298	300	295	305	318	346	375
<i>procent av fonder</i>	86	81	79	80	80	79	78	79	80	81
<i>Därav utländska fonder</i>	57	53	73	75	75	79	85	86	88	89
<i>procent av fonder</i>	14	19	21	20	20	21	22	21	20	19
Bankinlåning*	484	521	550	558	572	589	568	591	614	632
procent	23	28	27	26	27	27,1	25,4	25,9	25,7	25,1
Obligationer	97	95	102	91	86	85	98	97	104	106
procent	5	5	5	4	4	3,9	4,4	4,3	4,3	4,2
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	83	81	85	79	81	81	84	81	85	85
procent	4	4	4	4	4	3,7	3,7	3,6	3,6	3,4
Övriga finansiella tillgångar	8	3	10	1	0	0	0	1	1	1
procent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt finansiella tillgångar	2 142	1 847	2 059	2 124	2 150	2 176	2 231	2 282	2 393	2 522
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Anm.: ”utländska aktier” avser aktier som köpts eller sålts på svensk marknadsplats

Hushållens finansiella portfölj 30 september 2005 (30 september 2004)

Under ett enskilt kvartal sker normalt sett inga större förändringar avseende fördelningen i hushållens finansiella portfölj. Försäkringssparandet (individuellt), bankinlåningen och aktietillgångarna utgjorde nära 75 procent av hushållens totala finansiella portfölj under det andra kvartalet. Störst förändring mellan halvårsskiftet i år och motsvarande period 2004 uppvisar direktägandet i aktier som i september i år utgjorde nästan 22 procent av hushållens finansiella portfölj, en ökning med nära 4 procentenheter. Detta är en tydlig avspeglning av den gynnsamma börsutvecklingen.

En annan infallsvinkel att se på förändringar i sparmönstren är att urskilja den andel av hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier, respektive vad

som kan kallas räntesparande. Efter att först ha växt till en toppnotering kring millennieskiftet minskade det aktierelaterade sparandet från dryga 60 procent till 42 procent i slutet av 2002². Under 2004 och 2005 har det skett en tydlig uppgång - från 46 procent till 51 procent - av det aktieanknutna sparandet. Detta avspeglar återigen de stigande börsvärdena.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

	2001	2002	2003	2004	2005					
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Miljarder kronor										
Aktiesparande ^{*)}	1117	712	861	932	939	940	992	1020	1088	1192
procent av portfölj	58	45	46	47	47	47	47	48	49	51
Räntesparande ^{**)}	797	875	998	1050	1056	1073	1097	1096	1121	1161
procent av portfölj	42	55	54	53	53	53	53	52	51	49
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

^{**)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

	2001	2002	2003	2004	2005					
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Miljarder kronor										
Direktägda aktier	418	286	367	412	413	413	446	461	500	576
Total aktieportfölj ^{*)}	1117	712	861	932	939	940	992	1020	1088	1192
Andel av total aktieportfölj, procent	37	40	43	44	44	44	45	45	46	48

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

² Det ska noteras att försäkringsbolagen under 2002 genomförde stora omplaceringar i sina portföljer till förmån för räntebärande placeringar, vilket påverkar bilden.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product___7808.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product___7770.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström

08-787 8080

hans.backstrom@fi.se

SCB:

Julie Bonde, ekonom/statistiker

08- 506 945 39

julie.bonde@scb.se

Marianne Biljer, ekonom

08- 506 942 48

marianne.biljer@scb.se